

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH RESPUBLIKA
ILMIY-METODIK MARKAZI

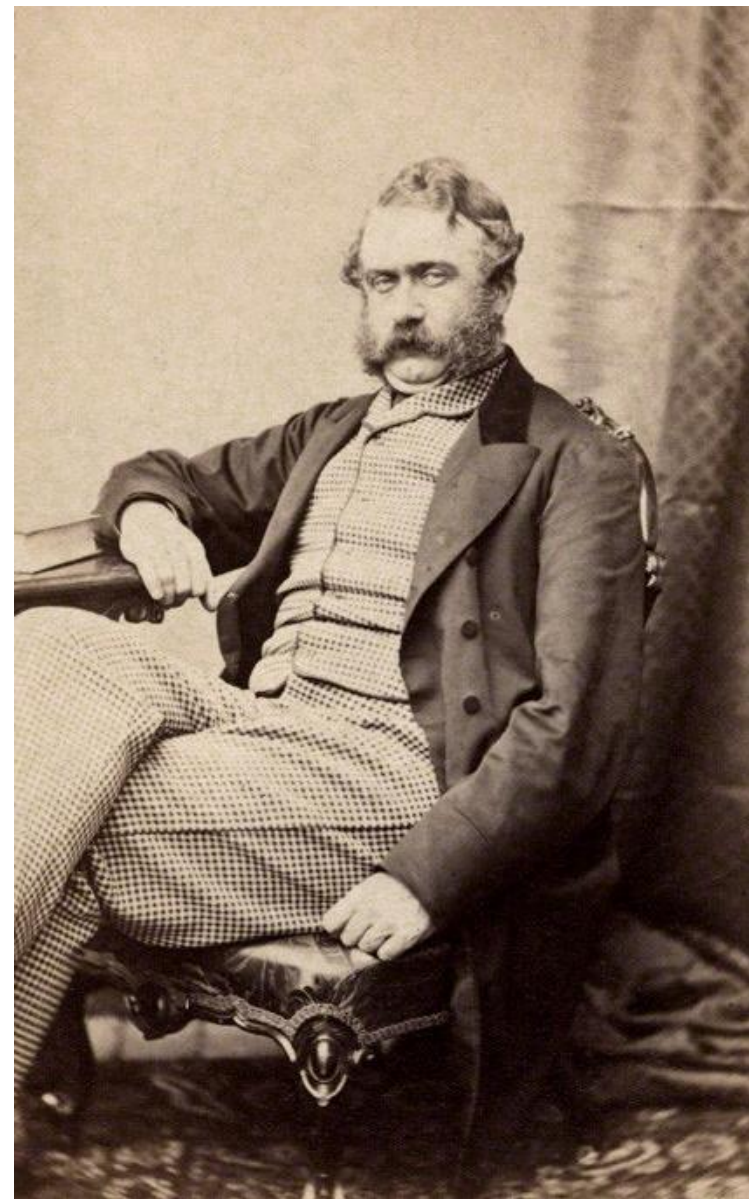
O'QUVCHILARNING DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISHDA UCHRAYDIGAN 7 MUAMMO VA ULARNING YECHIMLARI

Saidmurodov Shohrux
Jizzax viloyati Pedagogik mahorat markazi
tarix va huquq fani metodisti

**Rasmdagi
insonni
taniyapsizmi?**

***“O‘rtacha o‘qituvchi mavzuni
gapirib beradi,
yaxshi o‘qituvchi mavzuni
tushuntirib beradi,
zo‘r o‘qituvchi mavzuni
ko‘rsatib beradi,
buyuk o‘qituvchi mavzuga
ilhomlantiradi”.***

UILYAM ARTUR UORD
amerikalik yozuvchi

Tarix va huquq darslari kundalik hayotga ta'sir etyaptimi?

- Ko'pchilik o'quvchi tarixni yodlab, huquqni test uchun o'rganadi. Ammo maktabni tugatib, oddiy shartnomani o'qiy olmaydi, o'z huquqini himoya qila olmaydi, tarixdan esa shunchaki sana eslab qoladi.
- Bu muammo nima uchun og'riqli? Chunki maktabdagi bilim hayotda ishlamasa, o'quvchi tizimdan ko'ngli soviydi.

Tarix darslarida:

“Siz bo‘lsangiz, bu tarixiy vaziyatda nima qilgan bo‘lardingiz?” degan savollar asosida qaror qabul qilish kompetensiyasini shakllantirish

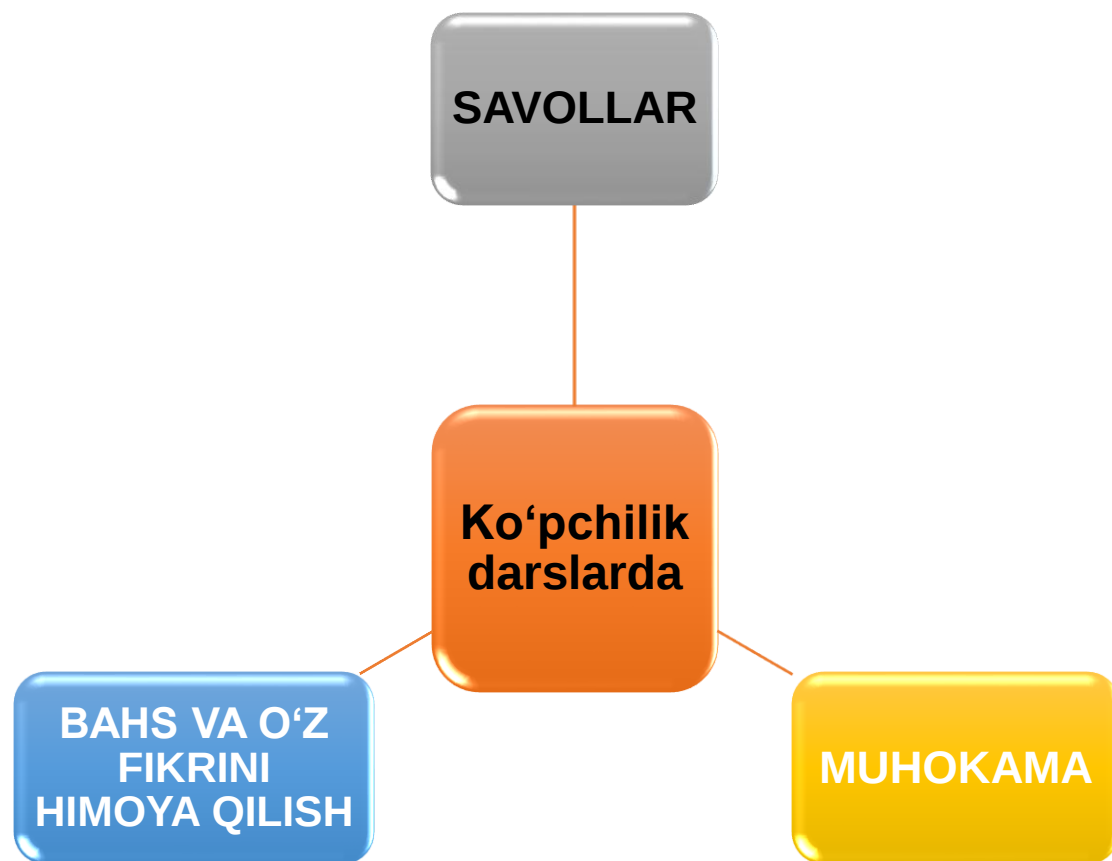
Muammolarga
yechim topish

Huquq darslarida:

“Men ishdan noqonuniy bo‘shatildim. Nima qilaman?” kabi hayotiy keyslar ustida real yechim topish orqali darsni hayotga bog‘lash.

Darslarda ko'proq o'qituvchi markazda qolmoqda, o'quvchi esa passiv tomoshabin

“Savolga asoslangan dars” metodi – har darsda 2–3 fikrlashga undovchi savol

Dars kuzatuvlarida monolog emas, o‘quvchi ishtirokini baholash mezonini kiritish

“Siz bugungi darsda qanday fikr bildirdingiz?”

**Muammolarga
yechim topish**

O'quvchi o'zini tarix va huquqning bir qismi sifatida ko'rmayapti

O'quvchi darslikdagi shaxslar bilan o'zini bog'lay olmaydi, huquqni "katta odamlar uchun" deb hisoblaydi.

Nega bu muammo? Chunki o'quvchi hayotda loqayd, fuqarolik faolligisiz odamga aylanishi mumkin.

Muammolarga yechim topish

Taklif

Har mavzuni bugunning yangiliklari, ijtimoiy hayotidagi misollar bilan bog'lash.
Masalan: "Referendum tarixda va bugun",
"O'zbekiston tarixida ayollarning huquqlari – kecha va bugun"

Har oy "integratsiyalashgan darslar" haftaligini tashkil etish

"Tarix bugungi qarorlaringizga ta'sir qilyaptimi?"

Ota-onalar ishtirokining juda pastligi

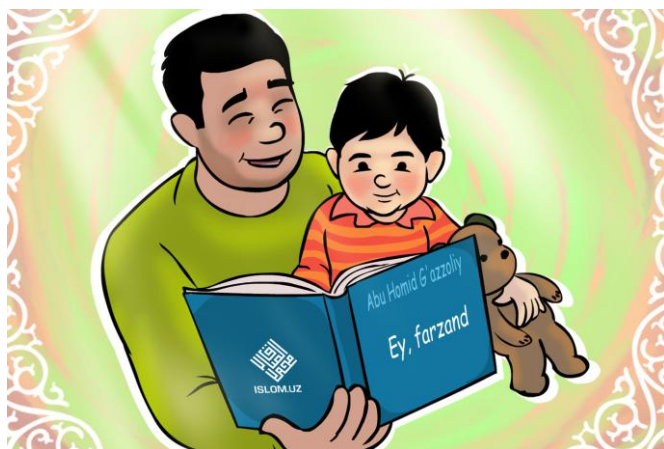
**Ota-onalarning 80%
bolalarning tarix va
huquq darslarini
qanday o'qiyotganligini
bilmaydi.**

"Oilaviy tarix
kvizlari"

Har oy sovrinli
"Kim biladi?"
musobaqalari

**Ba'zi o'qituvchilar zamonaviy
metodlardan xabarsiz**

**Faqat 20% o'qituvchilar
interaktiv platformalardan
foydalanadi.**

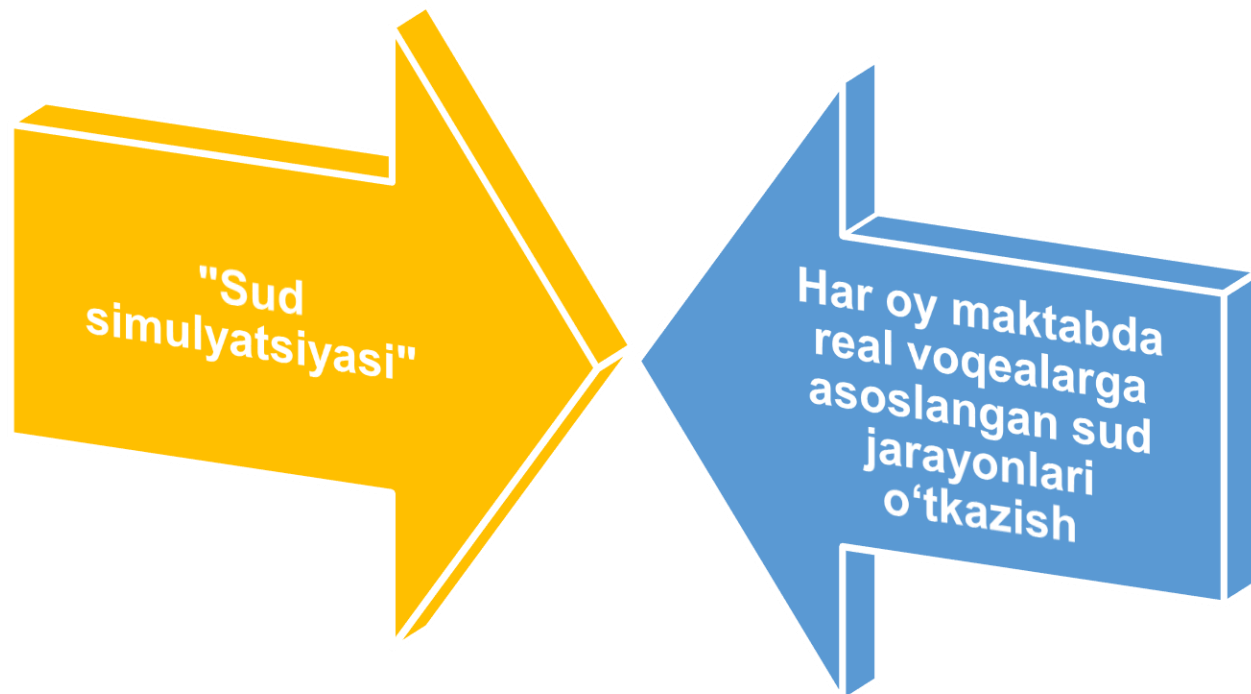
Gamifikatsiya – bu ta'lim jarayoniga o'yin elementlarini kiritish usulidir. Bu usul o'quvchilarga tarixiy va huquqiy bilimlarni o'rganishda qiziqarli va motivatsiyali yondashuvni taqdim etadi. O'quvchilar tarixiy va huquqiy mavzularni o'rganayotganda, o'yinlar, ballar tizimi, darajalar, mukofotlar va boshqa o'yin elementlari yordamida bilimlarini mustahkamlashadi.

Huquq – “Nazariya amaliyotdan uzoq”

O‘quvchilarning 85%
Konstitutsiya moddalarini
biladi, lekin 15% ushbu
moddalarning mazmuni
haqida gapira olmaydi.

**Muammolarga
yechim topish**

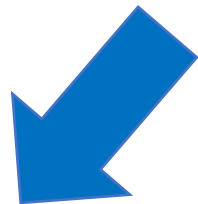

**Tarix – faqat ulug‘lash uchungina emas,
xulosa chiqarish uchun ham kerak!**

Tarix darslari asosan milliy
g‘urur uyg‘otish uchun
o‘tiladi. Ammo bu bilan
tarixning saboq beruvchi,
xatolarni takrorlamaslikdagi
vazifasi yo‘qolmoqda.

Har bir tarixiy voqeani “Biz bundan nima o‘rgandik?” degan savol bilan yakunlash.

Turli davr tarixidan “**xatolar zanjiri**”ni ko‘rsatish:
noto‘g‘ri qarorlar qanday
oqibatlarga olib kelganini tahlil
qilish
(*masalan: Ikkinchi jahon urushi
sabablari*)

**E'TIBORINGIZ
UCHUN RAHMAT!**

